

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХЕРСОНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Факультет іноземної філології

Кафедра англійської мови та методики її викладання

**ЛЕКСИКО-СЕМАНТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ІНТИМІЗАЦІЇ В
АНГЛІЙСЬКОМОВНИХ ПОЕТИЧНИХ ТЕКСТАХ**

Кваліфікаційна робота

на здобуття ступеня вищої освіти “бакалавр ”

Виконала: студентка 4 курсу 461 групи
Спеціальності: 014.02 Середня освіта (мова
і література англійська, німецька)

Освітньо-професійної програми
«Середня освіта (Мова і література
англійська)»

Федкевич Ганна Антонівна
Керівник: канд. філол. наук,
доц. Поторій Н. В.
Рецензент: канд. філол. наук,
доц. Борисова Т. С.

Херсон - 2020

ЗМІСТ

Зміст.....	1
Вступ.....	2
Розділ1 Теоретичні засади дослідження поняття «інтимізація».....	4
1.1 Визначення і загальна характеристика поняття «інтимізація».....	4
1.2 Специфіка інтимізації як текстової категорії.....	11
Розділ2 Особливості інтимізованого поетичного мовлення.....	20
2.1 Образ автора та ліричного героя в ситуаціях інтимізації.....	20
2.2 Експліцитні та імпліцитні засоби вираження інтимізації в англійськомовному поетичному тексті.....	31
Висновки.....	44
Список використаних джерел.....	46

ВСТУП

У лінгвістиці значним є інтерес науковців до дослідження реалізацій тактик інтимізації, зокрема значна увага приділяється особливостям і функціям інтимізації в англійськомовних поетичних текстах. Інтимізація як специфічний стилістичний прийом стала об'єктом наукових праць А.В. Корольової, Ю.М. Лотмана, О.М. Мороховського А.Л. Палійчук, І.М Сирко, Р.О. Якобсона. Використання в поетичних текстах засобів інтимізації сприяє скороченню наративної дистанції між адресатом і адресантом, встановленню тісного контакту між ними і полегшує сприйняття й розуміння читачами основних авторських інтенцій. Складність дослідження інтимізації пояснюється відсутністю єдиного розуміння даного феномена серед науковців та існуванням низки споріднених визначень і характеристик для інтимізації. Ця відмінна особливість інтимізації зумовлює необхідність її всебічного аналізу.

Актуальність теми зумовлена необхідністю вивчення й аналізу лексико-семантичних особливостей інтимізації в англійськомовних поетичних текстах, а також важливістю дослідження ролі інтимізації для досягнення ефекту інтимного спілкування автора з читачем та полегшення сприйняття авторського тексту.

Метою дослідження є вивчення і систематизація лексико-семантичних особливостей інтимізації в англійськомовних поетичних текстах.

Реалізація поставленої мети передбачає розв'язання наступних **завдань**:

- 1) вивчити і систематизувати теоретичну основу дослідження поняття «інтимізація»;
- 2) дослідити особливості інтимізації як текстової категорії;
- 3) виявити важливість вживання засобів інтимізації для реалізації авторського «Я» і ліричного героя в поетичному тексті;
- 4) проаналізувати експліцитні й імпліцитні засоби вираження інтимізації в англійськомовних поетичних текстах.

Об'єктом дослідження є інтимізація.

Предмет дослідження – лексико-семантичні особливості інтимізації у поетичному тексті.

У роботі використовуються такі **методи дослідження**: описово-аналітичний (для опису і систематизації теоретичної основи дослідження поняття «інтимізація»); лексико-семантичний (для дослідження особливостей інтимізації як текстової категорії); зіставний метод (для виявлення особливостей інтимізації при реалізації авторського «Я» і ліричного героя в поетичному тексті); інтерпретаційно-текстовий метод (для аналізу використання експліцитних і імпліцитних засобів інтимізації).

Матеріалом дослідження є 106 різних за обсягом поетичних текстів. Це твори американських та англійських поетів Р. Фроста, К. Сендберга, С. Плат, Е. Дікінсон, Е. Каммінгса, Е. По, У. Уїтмена, Р. Лоуелла, Е. Томаса та деяких інших.

Практичне значення одержаних результатів. Результати дослідження можуть бути використані під час подальшого вивчення й аналізу лексико-семантичних особливостей інтимізації і засобів її вираження в англійськомовних поетичних текстах, зокрема у написанні курсових та кваліфікаційних робіт, а також у курсах зі стилістики та інтерпретації художнього тексту.

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ДОСЛІДЖЕННЯ ПОНЯТТЯ «ІНТИМІЗАЦІЯ»

1.1 Визначення і загальна характеристика поняття «інтимізація»

Характеристика лінгвістичного аналізу тексту полягає в інтеграції двох сфер: 1) поняттєвої категоризації суб'єкта-автора і читача як основних антропологічних центрів тексту і 2) художнього мовлення як семіотичної форми художнього тексту, що висвітлює позицію автора, його основну думку, як носія культурної традиції [18, с.3].

Основні принципи антропоцентризму дали поштовх до висвітлення головних проблем лінгвістичного аналізу тексту, вирішення яких неможливе без залучення взаємопов'язаних знань з таких наук, як стилістика декодування, герменевтика, рецептивна поетика й лінгвістика наратива.

Науково-дослідницький підхід до художньої взаємодії автора й читача обумовлений на сам перед таким феноменом, як інтимізація, який дає можливість систематизувати поняття художнього тексту в єдину структуровану єдність, дослідити специфіку текстових категорій та їх форм, узагальнити адресата і адресанта художнього тексту, вивчити механізм побудови художнього мовлення автора, яке представлене через лінгвопоетичний і наративний коди.

Лінгвопоетичний код висвітлює предметно-образну сферу тексту і її стилістичні особливості. А наративний код, в свою чергу, відображає моделі мовленнєвих рівнів, які містять інформацію онтологічного і гносеологічного характеру [18, с.3].

Увага науковців до поняття «інтимізація», суттєве збільшення теоретико-практичних аспектів дослідження даного феномена, засвідчене в працях останнього часу, пояснюється, з одного боку, з активним

розширенням наукових стратегій пізнання мови, а з іншого – із збільшенням кола текстів, для характеристики яких інтимізація є однією з головних, наприклад, для характеристики епістолярних текстів або щоденників [34, с.233-234].

Посилаючись на поліпарадигмальність і інтегрованість сучасного лінгвістичного тексту, переміщенні центру уваги науковців від формальних моделей мовних одиниць і категорій до прагматичних, А.В. Корольова зазначає, що на сучасному етапі розвитку лінгвістики активізація дослідницької діяльності до аналізу поняття «інтимізація» пояснюється інтеграцією в комунікативний простір прийомів і методів когнітивної, структурно-семіотичної, аксіологічної і лінгвонаративної сфер [19, с.9].

Лінгво-культурна цінність інтимізації як визначної ознаки різних типів дискурсів пояснює неусталеність щодо її кваліфікації та диференціації.

Кожна наступна спроба науковців визначити сутність поняття «інтимізація» призводить до усвідомлення факту існування цілої низки споріднених визначень, які пояснюють неоднозначність трактування самого поняття [34, с.233-234].

Поняття «інтимізація» вперше було введено академіком Л.А.Булаховським, який пов'язував його з вибором мовних засобів для створення специфічних емоційно-експресивних відтінків тексту, а потім почав розглядати як особливу цільову настанову автора тексту [5, с.572-574]. Пізніше природу методів інтимізації мови розглядали під час дослідження і аналізу категорій модальності, оцінки, відчуженості, адресатності, наративу такі вітчизняні і зарубіжні лінгвісти як Р. Якобсон, В. Виноградов, Л. Булаховський, А. Палійчук, та інші [42;6;5;29].

А.П. Загнітко підкреслює, що під поняттям «інтимізація» слід розуміти мовні засоби і прийоми, які передають настрій автора, наближають його до читача, роблять автора і читача співрозмовниками, а також це стилістичний прийом, використовуючи який, автор має на меті встановити комунікативний контакт з читачем [16, с.215].

Предметом спеціального дослідження поняття «інтимізація» стало у працях А.В. Корольової. Вона характеризує дану категорію з точки зору лінгво-нарративного підходу до вивчення художньої інтеграції.

Отже, на думку А.В. Корольової, інтимізація виступає способом, у який автор зашифрував інформацію відповідно до естетичного наміру відтворити ефект емоційного спілкування з читачем [20, с.36].

Детальне пояснення і вивчення поняття «інтимізація» можливе під час його аналізу і характеристики шляхом інтеграції двох підходів: комунікативно-прагматичного і художньо-семантичного.

Відповідно до комунікативно-прагматичного підходу інтимізація належить до розмовного мовлення і виникає під час процесу передачі інформації від адресанта адресатові [29, с.31-33]. Отримана інформація сприймається і розуміється адресатом, і використовується ним у неофіційній, інтимній сфері спілкування.

У художньо-семантичному підході Л.А. Булаховський пояснює інтимізацію як метод художнього опрацювання даних, результатом якого є ефект емоційно-інтелектуального спілкування автора і читача [5, с.575-576]. Спираючись на даний підхід, інтимізацію можна віднести до писемного або внутрішнього мовлення.

Інтимізація включає специфічний набір методів скорочення дистанції між автором-адресантом і читачем-адресатом художнього тексту. Під час створення тексту автор відповідно до власного стилю, жанру і стилю тексту обирає власну тактику реалізації інтимізації.

Інтимізація, у певній мірі, ґрунтується на спорідненості автора і читача, тому одні і ті ж самі стратегії будуть функціонувати по-різному, залежно від умов художньої комунікації: всі можливі типи читачів тексту і всі ймовірні ситуації сприйняття тексту, які можуть як сприяти, так і заважати реалізації інтимізації [29, с.31-33].

Ми вважаємо, що доцільним є виокремити та розглянути наступні напрямки вивчення терміну «інтимізація»: філософський, культурологічний, лінгвістичний і прагматистичний.

Відповідно до філософського напрямку інтимізацію розглядають як процес сприйняття інформації. Інтимізація висвітлює автора і його повідомлення спираючись на різні типи людської свідомості [40, с.258-260].

Інтерпретацію текстів та зв'язок автора і читача розглядали прихильники таких філософських течій як герменевтика, феноменологія, екзистенціалізм. Наприклад, Г.В.Ф. Гегель стверджує, що розуміння одного тексту декількома людьми є принципово різним, оскільки вони інтерпретують даний текст по-різному [11, с.226-227]. Отже, у філософських працях поняття «інтимізація» не вживається прямо, але аналізуються його головні категорії: автор, текст, читач [40, с.258-260].

Базовими принципами інтерпретації тексту є принципи чужорідності і спорідненості автора і читача, а сферою розуміння тексту є мова тому, що розуміння відбувається під час процесу спілкування, тобто під час діалогу між автором і інтерпретатором. Читач повинен уявити себе близьким до автора, подолати часову і просторову відстань між собою і автором, поставити себе на місце автора.

Філософське підґрунтя інтимізації базується на психологічних настановах співрозмовників, тобто автора і читача тексту. Так під час аналізу інтерпретації тексту необхідно враховувати психологічний стан адресата.

Підбиваючи підсумки дослідження категорій інтимізації у царині філософії, можна зробити висновок, що адресант і адресат однаково важливі для тлумачення текстів, оскільки значення текстів і повідомлень є важливим для них обох. Автор ретельно добирає стилістичні засоби для побудови текстів і передачі їх змісту, які інтерпретує читач [40, с.258-260].

Прихильники культурологічного напрямку досліджень вивчають інтимізацію як художній прийом. Вони вважають найголовнішою ознакою мовлення – адресованість. Існуючі у мові специфічні граматичні прийоми

вираження адресованості можуть функціонувати лише у повідомленнях. Для того, щоб отримати певну реакцію адресата слід використовувати такі мовні засоби, які спонукають його до реакції-відповіді. Таку ситуацію можна побачити в інтимних жанрах, у яких присутня така риса мовлення як відвертість. Даний спосіб викладу матеріалу сприяє зближенню автора і читача [17, с.142].

Акт прочитання тексту можна назвати комунікативним актом, оскільки сприйняття тексту – це не тільки розуміння сенсу повідомлення. Така примітивна стратегія сприйняття суттєво спотворює комунікативний процес. Інтерпретаціоналізм переносить акценти лінгвістичного дослідження з мови на учасників комунікативного процесу. Таким чином основний зміст тексту складається в уявленні інтерпретатора, а не міститься у мовній формі. Інтерпретація тексту ґрунтується на суб'єктивному досвіді людини, до якого у процесі сприйняття додаються об'єктивно існуючі події [29, с. 35-36].

В теорії комунікації Р. Якобсон виділяє наступні елементи комунікативної ситуації: адресант, адресат, код, повідомлення, канал і безпосередній контакт, в межах якого стає можливою передача інформації.

Адресант (автор) – перший суб'єкт комунікативно-мовленнєвого акту, що спрямовує своє повідомлення до конкретного адресата.

Адресат (читач) – другий суб'єкт комунікативно-мовленнєвого акту, що продукує відповідну реакцію-відповідь на отримане від адресанта повідомлення.

Контакт – спільні дії автора і читача, які є обов'язковими для реалізації процесу комунікації.

Канал зв'язку – спосіб передачі повідомлення, який може бути усним або письмовим [42, с.194].

Продовжує дослідження взаємозв'язків між автором, текстом і читачем Ю.М. Лотман, який виділяє два головні шляхи передачі інформації:

1) «Я – Він», де «Я» – це суб'єкт передачі, що має певну інформацію, а «Він» – об'єкт, адресат. У цьому шляху передачі інформації повідомлення і

код є константами, а адресант змінюється на адресата, який інтерпретує отриману інформацію.

2) «Я – Я», де перше «Я» є суб'єктом повідомлення, а друге «Я» – адресат. Для цієї схеми передачі інформації характерним є переосмислення повідомлення, під час якого автор і читач стають єдиним цілим і утворюють собою справжню духовну єдність [23, с.24-25].

Інтимізацію також можна трактувати як художній прийом, метою якого є викликати у читача почуття дружнього спілкування з автором. Даний прийом реалізується на інтонаційно-синтаксичному рівні за допомогою специфічних інтонацій, риторичних запитань, окличних речень, побудову запитань-відповідей. Вище зазначена структура тексту створює враження діалогу між автором і читачем [17, с.142].

Іншим напрямом у вивченні поняття «інтимізація» є кодифікація індивідуальної мовної картини світу письменника. З точки зору цього напрямку інтимізацію розуміють як специфічний код індивідуального стилю письменника, який повинен покласти початок близьким стосункам між читачем і письменником. Інтимізацію аналізують як феномен мови художніх текстів, який характеризується процесуальністю, динамічністю і комунікативно-прагматичною спрямованістю. Інтимізація є одним із видів суб'єктно-адресних стосунків і трактується як художній інтеракт. Дане поняття може розглядатись як інтегрована процесуальна текстова категорія, що об'єднує категорії автора, читача і суб'єктно-оцінної модальності [17, с.142].

Представники комунікативної прагматики зазначають, що учасники комунікативного акту не тільки застосовують певні прийоми для побудови тексту, а й звертають увагу на їх вплив на адресата. Комунікативний акт, у даному контексті, розуміється як цілеспрямована мовленнєва дія, яка здійснюється відповідно до положень комунікативної поведінки [40, с.260].

Окремий аспект в аналізі інтимізації в контексті комунікативної прагматики розроблений засновниками прагмастилістичного підходу, які

підкреслювали, що текстова суб'єктно-оцінна модальність реалізується за допомогою системи таких стилістичних прийомів як епітети, порівняння, описові звороти, метафори, еліптичні конструкції. Завдяки цим прийомам адресат має можливість уявити собі тематичне поле тексту [40, с.260]. На думку Т.Г. Винокур, дані стилістичні прийоми відіграють основну роль у побудові тексту тому, що на їх основі ґрунтується мовленнєве інтимізоване повідомлення, яке має певний вплив на адресата [7, с.140-142].

Важливою умовою виникнення й існування інтимізації є діалогічність. Під поняттям «діалогічність» слід розуміти трансформацію двох або більше смислових позицій в процесі комунікації; спілкування, яке покликане на досягнення ефективної комунікації в тій або іншій царині. Діалогічність це не тільки обмін висловлюваннями, це побудова необхідного для інтимізації єдиного смислового поля, яке складається з відносно стійких ментальних сполучень, які утворюються в процесі взаємодії людини з навколишнім світом [29, с.34-35].

Теорія діалогічності реалізується в теорію інтимізації тому, що повідомлення може набувати інтимного характеру тільки за умови конструктивного діалогу автора і читача. Діалог між автором і читачем є безкінечним, тому слід постійно застосовувати прийоми інтимізації для досягнення бажаного ефекту. Для успішної реалізації інтимізації автор і читач повинні мати спільні думки, емоції і відчуття.

Інтимізований текст може містити специфічно-національні інтимізовані компоненти, які вмотивовані рисами відповідної лінгвокультури. Завдяки наявності національних інтимізованих елементів посилюється вплив на читача. Світобачення, світовідчуття і світорозуміння автора і читача є однаковим, оскільки вони знаходяться в спільному національному текстовому просторі, і це значно полегшує процес сприйняття і інтерпретації повідомлення читачем [21, с.103-105].

Отже, посилення уваги науковців на сучасному етапі розвитку лінгвістики до поняття «інтимізація» можна пояснити залученням в

інтерпретаційний простір прийомів і методів когнітивної, аксіологічної, структурно-семантичної і лінгвонаративної парадигм. У науковій лінгвістичній літературі існує певна неоднозначність щодо кваліфікації і визначення терміну «інтимізація». Неоднозначність трактування поняття «інтимізація» пов'язана з існуванням цілої низки суміжних дефініцій.

Детальне вивчення і аналіз поняття «інтимізація» можливі шляхом поєднання двох підходів: комунікативно-прагматичного і структурно-семантичного. Також існує низка напрямів, з точки зору яких було проведено детальний аналіз інтимізації: філософський, культурологічний, кодифікації індивідуальної мовної картини світу письменника, комунікативної прагматики.

1.2 Специфіка інтимізації як текстової категорії

У процесі читання і сприйняття тексту між автором і читачем встановлюється тісний контакт, внаслідок якого відбувається діалог. Зв'язок суб'єктів і об'єкту даного діалогу відбито у наступній формулі: автор – текст – читач. Незважаючи на певну універсальність наведеної формули, вона є відносно постійною і не відображає метальну діяльність, за допомогою якої читач має змогу адекватно сприймати текст.

Процеси сприйняття тексту автором і читачем є тотожними психологічно і естетично, але різними за гносеологічною природою: автор сприймаючи навколишню дійсність, відображає здобуті знання в тексті, а читач сприймає зображувану автором реальність [27, с.115].

Ю.С. Головащенко у своїх дослідженнях процесу сприйняття тексту виділяє три основних етапи:

1. Психологічно-емоційна підготовка
2. Первинне когнітивне сприйняття
3. Вторинне когнітивне сприйняття [12, с.55].

На етапі психологічно-емоційної підготовки читач аналізує і систематизує власні естетичні, емоційні і стильові сподівання стосовно тексту, і є психологічно і емоційно готовим до отримання і аналізу повідомлення.

Етап первинного когнітивного сприйняття відбувається під час читання тексту. На даному етапі читач знайомиться з текстом, його формою і структурою. На думку Р. Ингардена, читач на цьому етапі стає свідком описаних в тексті подій і виконує наступні дії:

- a) вивчає описані об'єкти і ситуації, а також зв'язки між ними
- b) аналізує елементи тексту і розглядає їх в динаміці
- c) сприймає відтворену автором реальність [47, с.189-194].

Слід зазначити, що всі елементи авторської дійсності знаходяться в ієрархічному порядку за їх значенням для читача і для розуміння тексту. Тобто, кожна наступна подія, описана автором, здатна перемістити об'єкти тексту і розташувати будь-який з них на головне місце для інтерпретації тексту. В таких умовах інші складові текстової реальності опиняються на другорядних позиціях .

Під час вторинного когнітивного сприйняття читач систематизує всю отриману інформацію з тексту, аналізує її і підбиває своєрідний підсумок про зображувану автором дійсність [12, с.55].

Міжособистісна комунікація, що здійснюється дистанційно між автором і читачем в процесі читання і сприйняття тексту останнім, за допомогою письмового каналу, є асинхронною. Реакція-відповідь адресата трактується автором як ідея адресата у самому змісті і наративній будові тексту, його адресованості. Інтимізація, у даному контексті, може розумітись як основа комунікативної поведінки автора, яка відображається у виборі мовленнєвих дій, що покликані скоротити наративну дистанцію між автором і читачем [28, с.102-103].

Асинхронне непряме спілкування є ускладненим, оскільки повідомлення має прихований підтекст, пошук якого вимагає інтерпретації читача. Таким

чином результат осягнення змісту тексту залежить від індивідуальних рис інтерпретатора: життєвого досвіду, віку, освіти, менталітету, оточення тощо [29, с.38]

Інтимізація має на меті створити специфічне враження близькості, дружби, емоційно-експресивного діалогу автора і читача [28, с.102-103]. Під час реалізації інтимізації відбувається імітація усної розмови в тексті і відчуття реальності, синхронності спілкування.

З точки зору сучасної лінгвістики, текст можна назвати продуктом, що з'явився як результат своєрідності мови і адресований спеціальному колу читачів [29, с.40].

Адресатність або орієнтація на читача є однією з фундаментальних текстових категорій, адже будь-який текст створюється для певної групи читачів. Автору необхідно звертати увагу на індивідуальні риси своїх читачів під час створення тексту. Стосунки тексту і читачів характеризуються спільною діяльністю: текст робить спроби донести інтенції автора до читачів, а читачі в свою чергу намагаються виокремити в тексті головні, на їх думку, ідеї і заклики [13, с.230].

Ю.М. Лотман зазначає, що в тексті міститься скритий «образ аудиторії», і залежно від того як ми висвітлюємо в ньому інтенції автора, ми відшукуємо в тексті образ ідеального адресата [23, с.209].

Зокрема, О.П. Воробйова виділяє наступні види адресата:

- реальний читач

- прогнозований читач, судження про якого містить у собі уявлення ідеального адресата

- текстовий читач, який поєднує образ ідеального і фіктивного читача [8, с.138].

Встановлення контакту з адресатом є ключовим завданням інтимізації. Виконання цього завдання в тексті відбувається за допомогою вживання таких лексичних засобів вираження інтимізації як вживання особових

займенників, зокрема займенника першої особи однини і другої особи множини, а також прямих звернень автора до читача [35, с.278].

Певні життєві обставини породжують мету для створення тексту, викликаючи певну інтенцію. Основою будь-якого тексту є мета, ідея і концепт. Однак, концепт також може розглядатись як результат його інтерпретації.

Під час побудови тексту автор робить вибір складових наративних кодів і використовує ті, які здатні цілковито висвітлити основну ідею і відповідають ментальним здібностям читача, є зрозумілими для нього. У такий спосіб автор не тільки будує текст, а й намагається передбачити його сприйняття читачем [29, с.40].

І.Р. Гальперін розуміє текст як результат мовотворення, головною ознакою якого є завершеність. Він має вигляд письмового документа і оформлений відповідно до типу цього документа. Ключовими елементами тексту є назва (заголовок) і ряд єдностей, які поєднуються за допомогою різних видів лексичного, граматичного і синтаксичного зв'язку. Текст містить у собі цілеспрямованість і прагматичну настанову [9, с.18].

Як правило, текст у лінгвістиці аналізують як глобальну структуру, у якій функціонують і взаємодіють глибинна і поверхнева підструктури, самостійність кожної з яких є умовною. На кожній підструктурі автор і читач виконують певні функції, які мають різний вплив на реалізацію інтимізації. Глибинний рівень, що являє собою взаємозалежність автора і читача, які під час сприйняття і інтерпретації тексту встановлюють тісний контакт один з одним, є головним у процесі скорочення наративної дистанції [28, с.102-103].

На поверхневому рівні інтимізація реалізується за допомогою наратора, який є головним елементом тексту і виступає аутентичною словесною системою, що входить до композиції тексту і аналізує взаємозв'язки всіх його елементів. Таким чином, нараторові опозиціонує наратор, тобто та людина або група людей, до якої звертається автор у своєму повідомленні [22, с.124]

До основних прийомів реалізації інтимізації в тексті відносяться такі, що сприяють зближенню автора із самими описаними подіями, здатні змусити читача розділити з автором його почуття, думки, емоції і зрозуміти підтекст, закладений автором. Ці засоби дозволяють виявити і проаналізувати інтенції автора і читачі в свою чергу набувають статусу співтворців, вони здатні заглибитися в процес створення тексту [21, с.105-106].

Під час процесу втілення інтимізації важливими є не лише вербальні, але й невербальні засоби. Особлива увага має приділятися функціям графічних знаків тому, що словесний текст створюється на сам перед графічними знаками, зафіксованими в мові [22, с.123-125].

Під графічними прийомами розуміють систему варіантів зовнішньої побудови тексту. Вони роблять можливим виконання його експресивної і прагматичної функції. Графічні прийоми збільшують число каналів передачі повідомлення і сприяють її кращому засвоєнню, оскільки читач отримує додаткову інформацію [24, с.61].

Але графічні засоби не використовуються самостійно, а тільки покращують ефект інших прийомів інтимізації, таких як риторичні питання, авторські коментарі, еліптичні речення, прямі звертання до читача, особові і присвійні займенники та інші [21, с.106].

Під час вибору прийомів і засобів реалізації інтимізації в текстах автор повинен звернути увагу на особливості менталітету і національного характеру своїх потенційних читачів. Адже кожна людина сприймає і інтерпретує навколишню дійсність відповідно до власних символічних репрезентацій. Такі символічні репрезентації представлені у вигляді когнітивних моделей, які допомагають у реалізації мисленнево-мовленнєвої діяльності. До таких моделей відносять схеми, плани, сценарії, що схематизують розуміння та інтерпретацію повідомлення [4, с. 15-16].

Поясненням даного процесу виступає той факт, що люди зашифровують зовнішні події у внутрішні моделі, так звані ментальні моделі [4, с.16]. Ментальні моделі ототожнюються з когнітивною інтерпретацією певного

об'єкта або певної інформації. Але вони виступають тільки основою, на якій ґрунтуються ментальні моделі інтерпретації знань.

Є думка, що ментальні моделі мають певні особливості, які дають змогу виділити їх з поміж інших форм розуміння реальності. Слід зауважити, що враховуючи ментальні особливості читачів сприймати текст і відтворені в ньому події, автор має змогу досягнути більшого інтимізуючого ефекту [4, с.16].

Однак, ментальні моделі, на думку А.Л. Палійчук, не є копіями інформації, закладеної автором тексту, а постають результатом процесу інтерпретації тексту, що включає всі наявні структурні одиниці тексту, опорні знання читачів щодо контексту, стереотипні уявлення [29, с.42].

Але вибір тактики реалізації інтимізації залежить не тільки від специфічних особливостей читачів, а й від індивідуального стилю письменника. Таким чином, інтимізація може аналізуватись як інтегрована процесуальна текстова категорія, що поєднує поняття автора, читача і суб'єктивно-оцінної модальності. Так, інтимізація може трактуватись як своєрідний код індивідуального авторського стилю, тобто специфічного способу, у який автор закодував повідомлення, намагаючись створити ефект живої комунікації з читачем [30, с.432-433].

Характеризуючи інтимізацію з даної точки зору, слід зауважити, що модальність, як семантична категорія, впливає на смислове навантаження кожного окремого речення і усього тексту в цілому і є важливим елементом інтимізації [31, с.107].

Базовими для категорії модальності є загальні поняття логіки, що систематизують раціональну свідомість. На них віддзеркалюються оціночні і емоційно-експресивні сторони смислу, які виступають головними факторами інтимізації. Модальність об'єднує комунікативну мету і установку автора і категорію оцінки, тому вона є взаємопов'язаною з інтимізацією як з тактикою для втілення враження комунікації автора з уявним читачем [15, с.235].

Модальність будує концептуальну складову тексту. Вона аналізує усі інші елементи тексту як антропоцентричного поняття. Зміст модальності поєднує значення дійсності/уявлення, ствердження/спростовування, правдивості/можливості, необхідності, бажаності, а також спонукання і експресивності, кожне з яких також є складовим компонентом інтимізації.

У сучасному лінгвістичному аналізі тексту модальність розділяють на об'єктивну і суб'єктивну. Об'єктивна модальність аналізує різні види відношень повідомлення до реальності з точки зору адресанта. А відношення самого адресанта до сенсу повідомлення є суб'єктивною модальністю [32, с.109-110].

Головним семантичним елементом сенсу тексту є індивідуально-авторська концепція об'єктивної дійсності, оскільки будь-який текст містить суб'єктивно-авторські образи реального світу. Текст має суб'єктивні і антропоцентричні ознаки, а антропоцентричність і інтимізація розуміються як суб'єктивно-модальне значення повідомлення.

Суб'єктивна авторська модальність є відображенням авторської думки, що аналізує текстову модальність. В свою чергу саме суб'єктивність є ключовим фактором для характеристики відношення автора до описуваних ним подій і таким чином є способом інтимізації наративу [30, с. 434-435].

На думку Л.А. Палійчук, суб'єктивна авторська модальність притаманна будь-якому тексту, навіть у тому випадку, коли в ньому не простежуються експліцитні засоби вираження авторської модальності. Позиція автора, що виражається під час процесу реалізації інтимізації включає оцінку смислового навантаження тексту. Як зазначає дослідниця, образ автора і сенс підтексту відтворюється в уяві читача, тобто глибинний зміст не написаний автором в тексті, його треба інтерпретувати читачам, тому різні люди в різний час по-різному сприймають і інтерпретують текст. Отже інтимізація не існує між всіма читачами даного тексту [30, с. 435].

Розуміння особистості автора через способи її втілення в тексті є двостороннім процесом, що базується на стосунках автора і читача. Текстова

модальність є висвітленням в тексті відношення автора до створеного ним повідомлення, вираження головної думки автора, його принципів, настанов, що виділені для передачі читачам. Оцінка автора описаних ним подій вимагає пошуку найбільш вдалих засобів її вираження. Способи вираження авторської оцінки можуть бути різними відповідно до типу повідомлення і індивідуального авторського стилю. Вибір даних засобів пов'язаний з реалізацією завдань інтимізації, розв'язання яких і вибудовує модальність тексту. Модальність як канал передачі ставлення автора до текстової реальності примушує сприймати текст як систематизовану єдність. У такий спосіб авторські інтенції розуміються як загальний зміст тексту, який поєднує систему мовних елементів [38, с.110].

Отже, у науковій літературі не існує єдиного загальноприйнятого визначення для поняття «інтимізація». Це можна пояснити існуванням цілої групи суміжних понять і теорій щодо трактування даного терміну. Найпоширенішими підходами для аналізу інтимізації є комунікативно-прагматичний і структурно-семантичний. Паралельно інтимізацію розглядають з точки зору філософської, культурологічної, комунікативної і прагматичної теорій.

Під час аналізу інтимізації як текстової категорії розглядають особливості ментальних процесів сприйняття читачем тексту, яке залежить від віку, освіти, життєвого досвіду, світогляду, менталітету і національного характеру. В даному аспекті інтимізація має на меті скоротити наративну дистанцію між автором і колом уявних читачів, створити враження живого дружнього діалогу між адресатом і адресантом. Для реалізації стратегій інтимізації автор може використовувати різні засоби вираження інтимізації, зокрема графічні, які є допоміжними і працюють тільки на першому етапі сприйняття, і лексичні: особові і присвійні займенники, авторські коментарі, прямі звернення до читача, риторичні питання, еліптичні речення тощо.

Інтимізація як одна з основних текстових категорій взаємопов'язана з такими категоріями, як адресатність та суб'єктивна авторська модальність,

оскільки будь-який текст створюється з метою донести авторські інтенції, його ідеї, думки, судження, оцінку описаним подіям певній групі читачів, на яких він орієнтований.

РОЗДІЛ 2

ОСОБЛИВОСТІ ІНТИМІЗОВАНОГО ПОЕТИЧНОГО МОВЛЕННЯ

2.1. Образ автора та ліричного героя в ситуаціях інтимізації

Образ автора і ліричного героя є одними з найважливіших елементів поетичного тексту. На сучасному етапі розвитку інтерпретаційної думки дотримуються різних точок зору щодо цих магістральних понять. Зокрема дані категорії можуть ототожнюватись або розмежовуватись.

Від ліричного героя, особливостей його характеру залежить загальний настрій, емоційний фон і тематична спрямованість поетичного тексту. У науковій літературі спостерігається неусталеність щодо трактування даного поняття, але існує загальноприйняте розуміння терміну «ліричний герой», спираючись на яке можна охарактеризувати його як певний образ автора в тексті. Автор поетичного тексту здебільшого є не просто суб'єктом, але й об'єктом власного твору. Це свідчить про те, що певні обставини з життя автора, риси його світогляду і особливості стосунків з навколишнім світом знаходять відображення в тексті і в образі ліричного героя, але вони є художньо зміненими і естетично переосмисленими. У поезії ліричний герой є виявом підсвідомості автора, його іншим «Я». Образ ліричного героя виконує функцію рупора авторських інтенцій, думок, переживань, а також об'єднує споріднені поетичні тексти в тематичні цикли [41, с.202-203].

Але слід наголосити, що ліричний герой не є віддзеркаленням поета, він існує окремо в зображуваній реальності. Так, В.В. Виноградов, трактуючи категорію «ліричний герой», підкреслює, що сама особистість постає тільки в оточенні власних, а не загальних, виняткових властивостей, що схематично відображають довершений образ поетичної свідомості, і використовує термін «ліричний суб'єкт» поряд з ліричним героєм для того, щоб виокремити прояви авторської індивідуальності від уявного персонажа [6, с.61].

Також, слід позбутись розуміння ліричного героя як протиставленої категорії автора, або цілком самостійної. У ній присутні елементи автобіографізму, але вони є узагальненими. Образ автора в поетичних текстах підлягає певній схематизації і узагальненості [41, с. 203].

Так, В.І. Бабич розуміє образ ліричного героя як автономний термін, що має на меті висвітлити певні окремі варіанти авторських інтенцій, наявних в поетичному тексті. Думки автора можуть бути виражені імпліцитно або експліцитно [3, с.89].

Образ автора і ліричного героя відіграють важливу роль у реалізації стратегій інтимізації. Наявність цих категорій сприяє зближенню автора та читача і скороченню наративної дистанції.

Автор може передавати внутрішній стан душі свого ліричного героя, а також своє власне ставлення до нього за допомогою образів природи. Наприклад, у поетичних текстах Р. Фроста образи природи функціонують як певні маркери емоційного стану героя, його настрою, відображають роздуми і переживання. Так, у фрагменті тексту “Tree at my Window”: Р. Фрост використовує імпліцитні засоби вираження психічного стану ліричного героя:

*That day she put our heads together,
Fate had her imagination about her,
Your head so much concerned with outer,
Mine with inner, weather* [39, с.204].

У цьому фрагменті автор за допомогою образу природи порівнює дві долі: перша реалізується через зовнішню негоду, а інша – внутрішню імлу. Лексичними одиницями реалізації даного протиставлення є лексеми-антоніми *outer* і *inner*. Антонім *outer* вказує на те, що природні явища постають суб’єктивними віддзеркаленнями явищ навколишньої реальності. А лексема *inner* відповідно має протилежне значення й акцентує увагу на внутрішніх переживаннях ліричного героя. У наведеному прикладі опис зовнішніх природних катаклізмів є метафоричним відображенням

внутрішнього світу героя, його переживань [3, с.89], що, у свою чергу, є своєрідним елементом явища інтимізації, та сприяє її реалізації у контексті вищезгаданого поетичного фрагменту.

Символістичне навантаження також несуть образи природи у тексті Р.Фроста «Mending Wall»:

*I see him there bringing a stone grasped firmly by the top
In each hand, like an old-stone savage armed.
He moves in darkness as it seems to me,
Not of woods only and the shade of trees.
He will not go behind his father's saying,
And he likes having thought of it so well
He says again, "Good fences make good neighbours"[39, с.204].*

У даному випадку образи природи вказують на віддаленість ліричного героя від навколишньої реальності і воз'єднання зі світом природи. А використання образу дикуна *old-stone savage armed* додатково підкреслює, що людина була і залишається природною істотою, незважаючи на науково-технічний прогрес і розвиток цивілізованого суспільства [3, с.89-90]. Таким чином автор переконує читачів у правильності власних думок і встановлює з ними тісний контакт, реалізуючи при цьому тактики інтимізації.

У поетичному тексті Р. Фроста "A Line-storm Song" ліричний герой постає в образі мрійника, закоханого в красу природи і довкілля. У зазначеному вище тексті образи природи є втіленням почуттів і емоцій самого автора, передача яких устами ліричного героя створює враження інтимного діалогу адресата і адресанта. Так, в тексті "A Line-storm Song" підкреслює довершеність природи, але водночас підтекстово між рядками звучить мотив смутку і жалю [3, с.90]:

*The line-storm clouds fly tattered and swift,
The road is forlorn all day,
Where a myriad snowy quartz stones lift,
And the hoof-prints vanish away.*

*The roadside flowers, too wet for the bee,
 Expend their bloom in vain.
 Come over the hills and far with me,
 And be my love in the rain [39, с.62].*

Однак природні образи можуть виступати не лише індикаторами духовного розвитку і емоційного стану ліричного героя, вони також можуть слугувати метафоричними символами, які покликані донести до читачів головні авторські ідеї, переконати їх в правильності думки автора.

Так використовує їх Р. Лоуелл у баладі «The Drunken Fisherman». Ліричний герой в даному тексті ловить рибу і згадує щасливі дні своєї молодості, яку автор метафорично порівнює з рибними водоймами: *the glory of past pools*. Розмірковує ліричний герой також про старість, яку порівнює з розмитою водою ямою: *this is the pot-hole of old age*; і зі смутком передчуває скорий кінець. Метафорою образа смерті, яка наближується до героя, є ріка, що поступово зневоднюється: *river ebbing; dynamited brook; shallow waters*. Створенню жахливої гнетучої атмосфери сприяє використання таких лексичних одиниць, як: *bloody sty; blood-mouthed rainbow trout; bloody waters; my blood stream*; а також образів черв'яків: *a whiskey bottle full of worms; to mete the worm*. Черв'яки в даному тексті є відображенням емоційного стану ліричного героя, який готується відійти в інший світ: *I will catch Christ with a greased worm [26, с.241-242].*

Таким чином усе людське життя прирівнюється до течії ріки. У даному контексті автор імпліцитно через символістичні роздуми ліричного героя нав'язує читачам думки про швидкоплинність людського життя. Подібні філософські теми завжди змушують читачів замислитися і спонукають до емоційної спорідненості адресата і адресанта, а також до інтимізації наративу [26, с.241-242]. У такий спосіб в тексті створюється ефект живого спілкування, діалогу між автором і читачем, а діалогічність художнього мовлення, в свою чергу, сприяє реалізації інтимізації в поетичному тексті.

За допомогою образів-пейзажів природи автор може висловлювати свою любов до Батьківщини. Так, наприклад, Е. Томас в поетичному тексті «The Manor Farm» описує тихий недільний лютневий день, одна гіпербола в кінці переводить статичну побутову сцену на позачасовий рівень[36, с.49]:

*The Winter's cheek flushed as if he had drained
Spring, Summer, and Autumn at a draught
And smiled quietly. But 'twas not Winter
Rather a season of bliss unchangeable,
Awakened from farm and church where it had lain
Safe under tile and latch for ages since [52].*

Подібне емоційно-тепле згадування Англії зближує автора зі своїми читачами, зі своїм народом і скорочує наративну дистанцію між ними.

Подібна реалізація стратегій інтимізації спостерігається і в тексті Е.Томаса «Наумaking», де автор через опис літнього пейзажу і групи робітників, що відпочивають під час заготівлі сіна, переконує своїх читачів у позаісторичності і позачасовості описуваної сцени, наголошуючи, що ніхто і ніщо не в силах зруйнувати мирне життя на його землі [36, с.49]:

*Under the heavens that know not what years be
The men, the beasts, the trees, the implements
Uttered even what they will in times far hence
All of us gone out of the reach of change
Immortal in a picture of an old grange [51].*

Насиченими природними образами-символами, що пов'язують ліричного героя з навколишнім світом, можна назвати і тексти Е. Дікінсон. Наприклад:

*A sepal, petal, and a thorn
Upon a common summer's morn –
A flask of Dew – A Bee or two –
A Breeze – a caper in the trees –
And I'm a Rose! [46]*

У наведеному прикладі автор лише в п'яти строках відображає створення усього всесвіту, центром якого є сам ліричний герой. Сполучник *and* вказує на споріднення, певну єдність ліричного героя зі світом і водночас на протилежність внутрішньої сутності героя, що зображена в образі троянди, з реальністю. Важливу роль відіграє саме символ троянди як символ внутрішнього світу людини, оскільки троянда є символом досконалості, довершеності, ідеалу, недоторканості, кохання. Таким чином ми можемо трактувати образ ліричного героя, який одночасно є невід'ємною частиною природи, але посідає значно вищу позицію в ієрархії ніж інші елементи, адже троянда також є символом влади [37, с.24].

Поетичні тексти Е. Дікінсон називають метафізичними, оскільки авторка оперує не словами, а символами, ідеями, концептами. В наступному проаналізованому нами тексті поетеса висловлює свою концепцію творчості, проводячи аналогію «музика – жайворонок» і «творчість – творець» [37, с.24-25].

У даному випадку авторка, створюючи поезію, усвідомлює себе частиною цієї системи, і, тому ми можемо зробити висновок, що образ автора і ліричного героя є тотожними

*Split the Lark – and you'll find the Music –
 Bulb after Bulb, in Silver rolled –
 Scantly dealt to the Summer Morning
 Saved for your Ear when Lutes be old.
 Loose the Flood – you shall find it patent –
 Gush after Gush, reserved for you –
 Scarlet Experiment! Sceptic Thomas!
 Now, do you doubt that your Bird was true? [45].*

Автор-ліричний герой є таким же беззахисним перед могутністю та жорстокістю навколишнього світу як і жайворонок. Препаруючи птаха, шукачі істини намагаються віднайти джерело творчості і відгадати його таємницю, але насправді просто знищують. Алюзія на біблійські події, в

яких брав участь апостол Фома, ім'я якого стало загальною назвою на позначення скептичної людини, вводить наступну аналогію – «творчість – диво». Автор вкладає в дану аналогію власне переконання про те, що мистецтвом слід насолоджуватись, його не можливо пізнати до кінця.

Ситуація інтимізації досягається шляхом побудови ефекту живого спілкування автора з уявним читачем за рахунок використання наказових речень, прямих звернень і риторичних запитань [37, с.26-27].

Інтимізуючого ефекту для своїх текстів шляхом надання їм сповідального характеру досягла С. Плат. Поетичним текстам цієї авторки властивий опис емоційного стану і внутрішніх переживань ліричного героя, якого можна назвати своєрідним двійником поетеси, оскільки її тексти мають автобіографічні елементи. Здебільшого тексти С. Плат написані від першої особи, що підкреслює враження достовірності і реальності описуваних подій, а також враження прямого спілкування з автором. Так, наприклад, в тексті «Mad Girl's Love Song» ліричний герой від свого імені відверто розповідає потенційному читачу як близькому другу про нерозділене кохання [26, с.239]:

I shut my eyes and all the world drops dead;

I lift my lids and all is born again.

(I think I made you up inside my head.)

The stars go waltzing out in blue and red,

And arbitrary blackness gallops in:

I shut my eyes and all the world drops dead.

I dreamed that you bewitched me into bed

And sung me moon-struck, kissed me quite insane.

(I think I made you up inside my head.)... [49, с. 71]

Подібна відвертість сприяє реалізації в тексті інтимізації. Увагу читача на інтимних переживаннях ліричного героя на етапі візуального сприйняття акцентує заголовок, який додатково вказує на пісенну форму. Почуття ліричного героя не називаються, оскільки вони виражені імпліцитно. Але на

емоційний стан вказують символічні образи темряви, безвиході і смерті: *blackness, drops dead, hell's fires*.

Але в основі тексту лежить протиставлення образів світла і темряви, життя і смерті реалізується за допомогою алюзії *God topples from the sky – hell's fires fade – Satan's men* і антитези *all is born – world drops dead; shut my eyes – lift my lids: stars – blackness*.

Ідея двійництва між самою С. Плат та ліричним героєм її текстів простежується у двох аспектах: двійник як дзеркальна копія автора і двійник як відображення іншої сутності ліричного героя. Наділяючи свого героя як власними рисами, так і протилежними, або прихованими підсвідомими властивостями характеру, поетеса намагається змалювати двобічний внутрішній світ своїх героїнь: американських жінок, які живуть у суворому чоловічому світі [10, с.95].

Так, наприклад, у тексті “In Plaster” лірична героїня має іншу сторону власного «Я» – «*white person*» на це метафорично вказує назва тексту, однак через наявність цього ідеального «Я» С. Плат характеризує героїню з негативного боку, адже, на її думку, досконалість не має душі: *she had no personality....* Але в тексті саме цей довершений «білий» двійник ліричної героїні є головним, але оманливим, адже це лише фізичне тіло, обгортка, що приховує справжню душу [10, с.96]:

*I shall never get out of this! There are two of me now:
This new absolutely white person and the old yellow one,
And the white person is certainly the superior one* [49, с.54].

Однак в останніх рядках є надія на те, що лірична героїня знайде в собі сили і позбудеться свого двійника:

*I'm collecting my strength; one day I shall manage without her,
And she'll perish which emptiness then, and begin to miss me* [49, с.54].

Наступним прикладом досягнення ефекту інтимізації через символістичне і метафоричне зображення душевних переживань ліричного героя є поетичний текст Е.А. По «Ворон». Даний текст містить детальний психоаналіз відчуттів

людини, яка втратила когось з близьких. Автор створює відображення несамовитої печалі, нудьги, порожнечі в душі героя за допомогою лексичних повторів: *sorrow, Lenore, word, silence* і використання ономапопеї *whispered*, що посилюють відчуття безвиході. Автор будує текст на основі протиставлення прекрасного минулого ліричного героя, що пов'язане з загиблою коханою, і жахливого сьогодення, образом якого є чорний ворон. Появленню чорного птаха передуює особлива символістично-навантажена експозиція, коли опівночі ліричному героєві, охопленому смутком, мариться незрозумілий стук в двері, що підсилює ефект напруження: *As of some one gently rapping, rapping at my chamber door*. Але герой намагається приборкати страх за допомогою здорового глузду: *Tis some visitor tapping at my chamber door- Only this and nothing more*. Однак, ніяких гостей за дверима не було: *Darkness there and nothing more*.

Така боротьба розуму з підсвідомістю, затуманеною болем і глибоким депресивним станом, репрезентує читачеві душевний стан людини, яка знаходиться на межі божевілля: *And my soul from out that shadow that lies floating on the floor Shall be lifted-nevermore!*

Суттєвим для реалізації тактик інтимізації в поетичних текстах є питання тотожності автора з ліричним героєм, адже в ситуаціях, коли є можливим сприйняття автора і ліричного героя як своєрідної єдності, текст набуває інтимного характеру і створюється ефект відвертої розмови адресата з адресантом. Так, наприклад, в текстах У. Уїтмена головним героєм в більшості випадків виступає сам автор, тому читач має можливість зрозуміти і пізнати емоційний стан автора, його думки, спостереження і переживання. Зокрема, поема У. Уїтмена «*Song of myself*» починається зі слів: *I celebrate myself, and sing myself*, але ліричне «Я» в даному випадку є не тільки відображенням автора, а й узагальненим образом, адже автор також додає: *And what I assume you shall assume, For every atom belonging to me as good belongs to you*

У. Уїтмен підкреслено наголошує на власній належності до цього світу і суспільства, тим самим скорочуючи нарративну дистанцію з уявним читачем, адже автор стає близьким, рідним для нього:

*My tongue, every atom of my blood, form'd from this soil, this air,
Born here of parents born here from parents the same, and their parents the same,
I, now thirty-seven years old in perfect health begin,
Hoping to cease not till death* [54, с.48].

Мотив духовної і емоційної близькості автора зі своїм читачем простежується і в тексті У. Уїтмена «Thou Reader», де автор знову наголошує на схожості з читачами:

*Thou reader throbbest life and pride and love the same as I,
Therefore for thee the following chants* [54, с.112].

Такий ліричний герой, який стає другом і однодумцем, може спонукати читачів до певних дій або реакцій на суспільні явища і процеси. Досягнувши високого рівня інтимності своїх текстів, автор передбачає хвилю народних протестів і закликає читачів вустами ліричного героя прийняти участь у боротьбі за справедливість в поетичному тексті «Beat! Beat! Drumps! »:

*Beat! beat! drums!—Blow! bugles! blow!
Over the traffic of cities—over the rumble of wheels in the streets:
Are beds prepared, for sleepers at night in the houses? No sleepers must sleep in those beds* [54, с.142].

Передаючи за допомогою ономапопеї і ритмічних повторень звуку барабану, автор переконливо наполягає на повстанні і передає адресантам бунтівні настрої.

Образ ліричного героя-патріота і борця за єдність, мир і щасливе життя свого народу на Батьківщині простежується і в поезії Е. Томаса. Зокрема, патріотизм є домінантною рисою ліричного героя в тексті «This is No Case of Petty Right or Wrong». Даний текст написаний письменником після сварки з батьком на Різдво у 1915 році, саме в часи Першої Світової війни, коли

Англія як і будь-яка інша країна переживала скрутне становище. На початку тексту автор робить сміливу заяву:

I hate not Germans, nor grow hot

With love of Englishmen, to please the newspapers [53].

Ці слова вустами ліричного героя підкреслюють готовність самого автора йти супроти суспільній думці і загальноприйнятим твердженням задля висловлювання власної думки і боротьби за Батьківщину. Наступні рядки висловлюють основні авторські інтенції:

But with the best and meanest Englishmen

I am one in crying, God save England [53].

В цьому випадку автор відчуває себе приналежним до англійського народу і готовий боротися за рідну землю. Емоційно говорить автор і про Англію, про свої теплі почуття до рідної країни, наголошуючи на тому, що для справжнього патріота і громадянина Батьківщина є найбільшою цінністю: *She is all we know and live by*. Подібні експресивно-патріотичні заклики зближують автора зі своїм читачем і знаходять підтримку в серцях справжніх патріотів: *As we love ourselves we hate her foe*.

Отже, образ автора і ліричного героя є основними компонентами поетичного тексту. В науковій літературі дані поняття можуть ототожнюватись або розмежовуватись, але в будь-якому випадку образ ліричного героя не є копією автора, адже він існує тільки в тексті і набуває індивідуальних ознак.

Реалізація процесу інтимізації поетичного тексту може відбуватися шляхом вираження емоційного стану, душевних переживань і почуттів автора за допомогою образу ліричного героя, який також може виступати рупором авторських інтенцій і переконань. Інтимізуючий ефект в тексті також може бути досягнений через споріднення ліричного героя з читачем. Образ ліричного героя може здаватись близьким для читача, оскільки читачеві можуть бути близькі емоції, хвилювання та досвід, описувані в тексті.

2.2. Експліцитні та імпліцитні засоби вираження інтимізації в англійськомовному поетичному тексті

Інтимізація як своєрідний стилістичний прийом, який має на меті встановити тісний контакт адресата з адресантом і скоротити наративну дистанцію між ними, використовується автором поетичного тексту для досягнення ефекту відвертого живого спілкування з уявним читачем [40, с.258].

Реалізація стратегій інтимізації може відбуватися за допомогою експліцитних і імпліцитних засобів.

До експліцитних засобів вираження інтимізації належить графічна організація тексту, особливості пунктуації, лексичного складу і певні стилістичні прийоми. Під імпліцитними засобами розуміють наявність і особливості підтексту, що має приховані думки і ідеї автора, які не рідко є головним меседжем всього повідомлення [40, с.261].

Розглянемо і проаналізуємо можливі експліцитні засоби вираження інтимізації в поетичних текстах.

Графічними засобами є перелік методів зовнішньої організації тексту. Графічні засоби використовують для побудови семантичної структури тексту, вони забезпечують його експресивність і прагматичні властивості. Залучення графічних засобів організації тексту дозволяє збільшити кількість каналів для передачі інформації і підвищити ефективність її засвоєння [28, с.102-103].

Таким чином, читачам не тільки дають певну інформацію, а й залучають до сприйняття авторської картини світу, до його мовленнєвого простору, до системи авторських міркувань і, відповідно, до системи тексту, який сприймається і інтерпретується.

На першому етапі сприйняття тексту графічні засоби звертають увагу читача до зовнішнього оформлення тексту. Так форма тексту набуває значущості і під час взаємодії зі значенням графічно виокремленої лексичної

одиниці семантично ускладнює її. Тому у письмовому тексті можна виокремити власне словесний текст і візуальний текст [28, с.102-103].

Словесний текст – це графічно оформлене мовлення, яке організоване відповідно до граматичних норм [14, с.216]. Під візуальним текстом слід розуміти графічне оформлення словесного тексту, що містить у собі графічний розподіл тексту, використання різних видів шрифту, наочний матеріал у вигляді ілюстрацій тощо [14, с.216-218].

Використовуючи графічні засоби інтимізації, автор має можливість виокремити найважливіші, на його думку, елементи тексту [28, с.102-103].

Для виділення важливих, з точки зору комунікації, фрагментів тексту автор може використовувати специфічні знаки пунктуації, наприклад, три крапки. Зазначений пунктуаційний знак вказує на специфічний емоційно-психологічний стан автора, сприяє зближенню автора і читача і інтимізації наративу. За допомогою даного графічного засобу автор звертає увагу читача на виділений мікротекст, імплікує власну думку, передає спонтанне емоційне мовлення, будуючи незакінчені речення. Найчастіше даний знак пунктуації використовують в кінці еліптичних речень [33, с.163]. Наприклад, в тексті К. Сендберга «Always the Mob»: *The mob ... kills or builds ... the mob is Attila or Ghengis Khan, the mob is Napoleon, Lincoln* [50, с.19]. Також К.Сендберг перериває трьома крапками еліптичні речення в поетичному тексті «An Electric Sign Goes Dark»: *Twenty years old ... thirty ... forty ...*[50, с.22].

А використання графічного прийому трьох крапок на початку абзацу вказує читачеві на перенесення акцентів уваги, викликає ефект синхронності мовлення, відтворює емоційний стан автора і робить його реальним для читача [Сирко, с.163]. Наприклад, в тексті С. Плат «The Disquieting Muses»:

... Mother, mother, what ill-bred aunt [49, с.122]

І.М. Сирко, окрім своєрідних пунктуаційних знаків, відносить до графічних методів, що підвищують інтимізуючий вплив окремих слів, словосполучень або мікротекстів, стилістичну капіталізацію. Даний стилістичний прийом робить окреме слово або словосполучення особливо

помітним під час візуального сприйняття тексту. Таким чином автор має можливість додатково підкреслити експресивно або семантично важливі лексичні одиниці [33, с.162-163]:

I DON'T blame the kettle drums-they are hungry;

'YOU ****,' he flung at her;

BORN a million years ago you stay here a million years [50, с.52;54;55].

А.Л. Палійчук зазначає, що задля передачі прагматичного сенсу автори можуть використовувати традиційні засоби пунктуації або їх повторення. Але зазначені вище графічні прийоми не використовують самостійно, як єдиний метод у досягненні емоційного контакту з читачем, вони лише підсилюють ефект використання таких засобів інтимізації як риторичні питання та твердження, суб'єктивна емоційна оцінка, еліптичні речення, авторські коментарі тощо. Наприклад, *What a loud Southwester!*[39, с.50] У даному прикладі суб'єктивна емоційна оцінка автора підкреслюється не тільки своєю граматичною формою – питання, стилістичний ефект також акцентується за допомогою невербальних графічних засобів вираження інтимізації – специфічних знаків пунктуації – знаку оклику [28, с.103].

І.В. Арнольд серед основних графічних засобів інтимізації акцентує увагу на прийомі графічної образності, тобто поділу тексту на абзаци або вірша на строфи, метод фігурної поезії. Цей специфічний, нетрадиційний спосіб оформлення тексту сприяє посиленню експресивності повідомлення, переданого таким чином [1, с.315].

Приєм графічної образності актуалізує постійну інтимізацію тексту, викликаючи в читача ефект присутності, належності до зображуваного. На цій підставі можна вважати прийом графічної образності методом реалізації однієї з мовленнєвих стратегій інтимізації – тактики присутності, приналежності читача до уявного світу автора [28, с.103-104]. Наприклад:

Above the bed there was a big text in a deep black frame: –

“Lost! One Golden Hour

Set with Sixty Diamond Minutes.

No Reward Is Offered

For It Is Gone For Ever!"[48, с.110]

У читача, який ще не почав інтерпретувати текст, а просто читає його, оформленим у такий спосіб, виникає враження присутності і взаємодії з автором у описуваній ситуації [28, с.104].

Тяжіння до методів ускладненого сприйняття, прагнення до просторового відображення поетичних текстів є властивим для творчості Е. Каммінгса. Автор намагається відобразити в тексті тактику багатомірного сприйняття об'єкта і передати його суть вербальними засобами мови. Письменник подає словесний матеріал текстів на сторінках у такий спосіб, щоб представити його у новій формі, адже від метода візуальної подачі поетичного тексту залежать не тільки враження читача, але й більш глибоке розуміння авторських інтенцій, закладених в тексті.

Е. Каммінгс будує свої тексти, спираючись на принцип фрагментаризму. Даний принцип базується на порушенні традиційного розташування строф, строк, слів і трансформація їх в більші або менші новосполучення. Таким чином автор створює візуальну картину, експериментуючи з графічною структурою поетичних текстів. Але його топографічні картини не викликають в уяві читача образи певних предметів миттєво. Створені Е.Каммінгсом візуальні образи не є легкодоступними для розуміння. Наприклад, в поетичному тексті «The sky was» мета автора для нетрадиційного розташування елементів тексту стає зрозумілою тільки після прочитання даного тексту.

the

sky

was

can dy lu

minous

edible

spry

pinks shy
lemons
greens cool chocolate
olate
s.
under,
alo
co
mo
tivespout
ing
vi
o
lets [43, с. 64].

Слова у цьому тексті розташовані таким чином для того, щоб створити обриси хмар диму, що виходить з труби потяга, який згадується в кінці тексту. Подібний розподіл на строфи також має на меті допомогти читачам краще зрозуміти основну авторську думку, яка викладена імпліцитно. У першій частині тексту автор детально описує небо і те, як воно змінюється протягом доби, використовуючи наступні лексичні одиниці: *shy*, описуючи ранкове небо; *lemons* – вказує на те, що опівдні сонце знаходиться в зиніті і візуально є схожим на лимон; *cool, chocolate* – для опису прохолодного вечірнього неба. В кінці першої частини автор ставить крапку і відділяє її від заключної міжрядковим інтервалом. У другій частині автор описує потяг, що під час руху постійно випускає клуби чорного диму, який автор порівнює з фіалками, що є символом смерті у стародавній Греції. Порушивши усталену графічну форму поетичного тексту, автор, завдяки створеним візуальним образам, полегшує розуміння читачам його головного меседжу і при цьому використовує обмежену кількість слів: надання цивілізації і наукового

прогресу знищують природу і забруднюють навколишнє середовище [25, с.192].

Е. Каммінгс також використовує стилістичний прийом фігурної поезії для того, щоб пришвидшити або сповільнити темп оповіді. Це створює ефект реальної розмови автора з читачами і допомагає останнім уявно зануритися в описуваний світ та, відповідно, інтимізує повідомлення. Наприклад, в тексті «Buffalo Bill's»:

Buffalo Bill's

defunct

who used to

ride a watersmooth-silver

stallion

and break onetwothreefourthfive pigeonsjustlikethat

Jesus

he was a handsome man

and what i want to know is

how do you like your blueeyed boy

Mister Death [43, с.90].

В даному тексті автор для того, щоб передати відчуття швидкості, з якою вилітають кулі автор свідомо з'єднує декілька слів в водне: *onetwothreefourthfive*. Графічна форма тексту демонструє життєвий шлях ліричного героя – Білла Коді. Початок тексту відображає його сходження на арену слави, далі – поступовий спад, кінцем якого є смерть. У цьому прикладі простежується іронічне ставлення автора до персони відомого шоумена, адже для нього важливими були матеріальні блага, а для Е.Каммінгса перше місце у житті посідали дещо інші нематеріальні цінності.

У поетичному тексті «*The nimble heat*» Е. Каммінгс навпаки уповільнює темп оповіді для максимально точного відтворення ускладненого мовлення жінки, яка знаходиться у нетверезому стані. Цей прийом викликає в читача

впевненість в достовірності описуваної ситуації. Це викликає довіру до автора як до співрозмовника:

... *she*
gasped almost
loudly i'm
so drunG
k,dear [43, с. 227]

Таким чином, графічні засоби вираження інтимізації в поетичному тексті виконують прагматичну функцію, яка сприяє інтимізації повідомлення. Графічно виділені фрагменти тексту на початковому етапі сприйняття привертають увагу читача. Так графічні засоби виокремлюють, підкреслюють важливі елементи тексту-повідомлення. Засоби експресивної комунікації підсилюють ефект засобів для скорочення наративної дистанції, з якими вони використовуються.

Методи графічної образності, які мають на меті викликати в читача відчуття присутності, наочності описаних ситуацій, є самостійними графічними засобами інтимізації й використовуються автором для втілення ефекту присутності читача [28, с.105].

До найбільш експресивних лексичних засобів вираження інтимізації відносять вживання займенників, зокрема особових займенників, оскільки значення особи при інтимізації дискурсу є елементом категорії суб'єктивності. Особовий займенник *I* постає специфічним засобом самовираження автора, що підкреслює вагомість суб'єкта поетичного тексту [35, с.278]. Так, розглянемо, як приклад, фрагмент із поетичного тексту К.Сендберга:

I wish to God I never saw you Mag.
I wish you never quit your job and came along with me.
I wish we never bought a license and a white dress
Ror you to get married in the day we ran off to a minister [50, с.361].

Для досягнення суб'єктивізації мови також часто використовують займенник *we* у метафоричному значенні, який додатково набуває інтимізованих сенсів і функцій, наприклад, вводить читача в зображувану комунікативну ситуацію. Займенник *we* вводиться для позначення кола ментально близьких людей, що мають спільну систему цінностей та світогляд, до якого належить і читач, і сам автор. Це дає підстави для протиставлення автора і читача з іншими особами, які не входять до інклюзивного кола.

Також цей займенник сприяє виникненню певного інтимного зв'язку між адресатом і адресантом у процесі спілкування [35, с.278]: *We ran as if to meet the Moon; We heard, we knew we heard the brook* [39, с. 54].

Суттєво інтимізує повідомлення поєднання особових займенників *I* і *you* або ж займенників *we* і *you*. Таке зрощення авторського «Я» з читацьким «Ви» може розумітись як «ми разом, ми спільно». Такі структури встановлюють і підтримують тісний дружній зв'язок автора з читачем, а інтимізація відбувається за допомогою вказівки на спільні інтереси, світогляд, досвід тощо. Наприклад:

I will only take it and go aside quietly,

You will not even hear me opening it, no paper crackle [49, с.3]

І.Ю. Афоніна також підкреслює інтимізуючий вплив похідних займенників і акцентує увагу на вживанні присвійного займенника 1-ої особи множини *our*. На думку вченої, ступінь інтимізації тексту суттєво зростає саме тоді, коли автор вводить займенник *our*. Таким чином, автор максимально наближує свого читача до зображуваних у тексті подій. Словосполучення із займенником *our* зазвичай стилістично забарвлені і експресивні. Вживання присвійних займенників навіть в поєднанні зі словами, що позначають загальні для всіх поняття є прийомом впливу на підсвідомість читача і відповідно є лексичним засобом інтимізації [2, с. 16]. Наприклад:

Our share of night to bear –

Our share of mornIng –

Our blank In blIss to fill

Our blank In scormng [44, с.54]

Також до найбільш впливових за своїми властивостями лексичних засобів вираження інтимізації, на думку І.М. Сирко, належить конструкція *we all*, яка ментально ототожнює автора не тільки з одним потенційним читачем, а з групою можливих читачем, тобто з певним мікросоціумом – мовним, національним, ментальним тощо [35, с.278]: *We all must Know...; We all need love... We all are hear ...*[39, с.38-41]

Інтимізації в текстах також реалізується шляхом поєднання читацького *you* з авторським *I* у зіставних конструкція типу *You also, as I*. Аналогічну функцію можуть виконувати і похідні відмінкові форми займенників такі , як, наприклад, *your*: *Your clear eye is the one absolutely beautiful thing; Your speckled stone skewed by an iron fence* [49, с. 22;37].

Окрім займенників до лексичних засобів вираження інтимізації в поетичних текстах відносять дейктичні елементи, які покликані ідентифікувати об'єкт, предмет, місце і час ситуації через їх відношення до мовленнєвого акту і його учасників [29, с.74].

Часові і просторові дейктичні елементи дають читачеві змогу потрапляти разом із автором у будь-яку точку художнього часу, таким чином хронотоп не має прихованих для читача елементів. Це свідчить про те, що наративний дейксис не є факультативним елементом тексту, а постає ключовим текстотвірним компонентом і одним із основних лексичних засобів інтимізації [29, с.78]. Наприклад:

In lands I never saw - they say

Immortal Alps look down –

Whose Bonnets touch the firmament

Whose Sandals touch the town [44, с.58].

Наступним прикладом лексичних засобів вираження інтимізації в текстах є вживання розмовної і стилістично зниженої лексики. Використання

даної лексики в тексті усуває офіційність в комунікації автора і читача, сприяє встановленню довірливих і невимушених стосунків, у яких можливе максимально ефективно засвоєння інформації:

*Let the downpour roil and toil !
The worst it can do to me
Is carry some garden soil
A little nearer the sea* [39, с. 240].

Суттєво зменшує наративну дистанцію і сприяє встановленню тісного контакту між автором і читачем безпосереднє звернення автора до адресанта. Даний прийом інтимізації покликаний постійно привертати увагу читача до розповіді автора [2, с. 16]. Наприклад, в поетичних текстах У. Уїтмена: *Who are you, my dear comrade?; Young man, I think I Know you – I think this face of yours is the face of of the Christ Himself* [54, с. 189-191].

А.Л. Палійчук також підкреслює важливість звернення автора до читача і зазначає, що дані звернення посилюють ефект інтимізації у тексті, коли вони виступають у формі імперативу. У такий спосіб автор може як ввічливо спонукати читача до розмірковувань, використовуючи з імперативом першу особу множини, похідну від інклюзивного *we*: *But you needn't look for any stuck-up literature in my piece, such as Bearoo, the bear, and Snakoo, the snake, and Tammanoo, the tiger, talk in the jungle books*; так і наказувати читачеві у який спосіб сприймати описувану ним реальність, за допомогою імператива *mind* та займенника *you*: *And all, mind you, with the eye, before two men could have decided whether to draw steel or borrow a match* [28, с.101-103].

Автор поетичного тексту також має можливість прихованого, імпліцитного впливу на уяву і свідомість читача. Для реалізації імпліцитної тактики інтимізації автор може використовувати такі засоби, як імітація живого розмовного спілкування з уявним читачем, еліптичні речення і риторичні питання.

Одним з найвпливовіших імпліцитних засобів інтимізації, на думку І.Ю.Афоніної, є імітація живого розмовного спілкування, який покликаний

встановити тісний контакт між адресатом і адресантом і створити атмосферу невимушеного дружнього спілкування. Реалізація цього прийому відбувається, в першу чергу, завдяки діалогізації. Зокрема діалогізація писемного мовлення є звичним явищем тому, що спілкування людей у будь-якій формі: усній або письмовій, вже за своєю природою передбачає наявність зворотного зв'язку.

Однак, оскільки текст-повідомлення автора не має конкретного адресата, орієнтація на потенційного «співрозмовника»-читача у письмовій мові завуальована і діалог носить імпліцитний характер [2, с. 16-17].

Зокрема, поширеним є використання еліптичних речень для досягнення ефекту неформального живого спілкування автора з читачем. Еліптичні речення сприймаються на фоні аналогічних їм речень повного граматичного складу, як двоскладових, так і односкладових. Однак, еліптичні речення не мають повних відповідників, тому вони вважаються своєрідними за своєю синтаксичною будовою. Наприклад, *A grey wall now...; The smile of all my yesterdays...; Eye, the cauldron of morning...* [49, с.10-12].

Еліпсиси є стилістично забарвленими, вони покликані актуалізувати читацьку увагу, урізноманітнити організацію тексту. Їх використання у тексті додає динамічності висловлюванню і створює ефект приємного дружнього спілкування. Основною функцією для еліптичних речень є передача психологічного стану автора, що власне і сприяє інтимізації через використання уривчастого спонтанного мовлення, яке набуває емоційно-оціночних значень: *Night...; Silence...; Loneliness* [50, с.327-330].

Особливим стилістичним ефектом впливу на читача і скорочення нарративу вирізняються риторичні запитання. Риторичні запитання не потребують відповідей і за змістом є емфатичними ствердженнями або запереченнями. Автор вводить їх у текст з метою привернути увагу читача, посилити його враження, підвищити рівень емоційності тексту, спонукати читача до міркувань і до власних висновків. Наприклад,

The most he asked her eyes to grant

Was that in what she does not want
A woman wants to Be overruled.
Or was the instinct in him fooled? [39, с.292]
So well that I can live wIthoutI
love thee- then How well IS that?
As well as Jesus?
Prove it me
That He -loved Men
As I -love thee [44, с.210].

Але частіше у текстах використовуються питання іншого типу. Вони мають на меті – підготувати читача до адекватного сприйняття і засвоєння інформації. Своїм питанням автор налаштовує читача на необхідність відповіді, яку потім сам підказує йому, тим самим готуючи ситуації, коли читач сприймає авторську відповідь як свою власну. Це сприяє психологічно правильному засвоєнню інформації Наприклад,

A Tooth upon Our Peace
The Peace cannot deface –
Then Wherefore be the T oath?
To vitalIze the Grace [44, с.211].

Отже, автор поетичного тексту має можливість використовувати експліцитні й імпліцитні засоби втілення інтимізації для скорочення наративної дистанції між адресатом і адресантом, встановлення тісного зв'язку між ними, надання тексту-повідомленню експресивно-інтимних якостей, полегшенню сприйняття і засвоєння основних авторських інтенцій.

До експліцитних засобів вираження інтимізації в поетичних текстах належать: особливості графічного зображення тексту, використання емоційно-маркованих лексичних одиниць, зокрема особових і похідних займенників, специфічних займенникових конструкцій, а також лексичних одиниць, що позначають і конкретизують художній час та простір, прямих авторських звернень до читача.

Імпліцитні засоби вираження інтимізації включають: еліптичні конструкції та речення, риторичні запитання і діалогізацію художнього мовлення.

Використовуючи вище зазначені засоби вираження інтимізації автор поетичного тексту стає уявним співрозмовником для читача, духовно близькою для нього людиною.

ВИСНОВКИ

Під час дослідження вивчено і систематизовано теоретичну основу поняття «інтимізація» і встановлено, що в науковій літературі не існує єдиного тлумачення інтимізації, адже серед науковців немає спільної думки щодо трактування значення цього феномена, тому існує низка споріднених визначень для цього терміна. Всебічне розуміння й аналіз інтимізації можливі шляхом поєднання двох підходів: комунікативно-прагматичного і художньо-семантичного. Загалом, інтимізація може розумітися як набір специфічних методів і прийомів, використання яких сприяє скороченню нарративної дистанції між адресатом і адресантом, передачі настрою автора, його емоцій та почуттів, а також створює ефект інтимного діалогу між автором і читачем.

Інтимізація як текстова категорія пов'язана з категоріями адресованості і суб'єктивної авторської модальності. В даному аспекті інтимізація має на меті відтворити духовний і емоційний стан автора, а також полегшити сприйняття і розуміння читачами тексту, що залежить від індивідуальних особливостей адресантів: вік, освіта, життєвий досвід та інші, і основних авторських інтенцій, які можуть бути виражені імпліцитно.

Під час аналізу використання тактик інтимізації в поетичних текстах ми виявили її важливість для реалізації авторського «Я» і ліричного героя в поетичному тексті, адже автор може ототожнювати себе з ліричним героєм або вводити образ власного «Я» і за допомогою засобів інтимізації передавати власні почуття і переживання. Наприклад, *He moves in darkness as it seems to me, / Not of woods only and the shade of trees.* Таким чином, ліричний герой і сам автор стають духовно близькими, рідними для читача тому, що описані події з життя ліричного героя, його думки, почуття, емоції можуть бути знайомими читачам. Також ліричний герой може виступати «рупором» авторських думок. Наприклад, *Under the heavens that know not what years be / The men, the beasts, the trees, the implements / Uttered even what they will in times far hence.*

Все вище зазначене сприяє реалізації інтимізації в англійськомовних поетичних текстах.

Нами також проаналізовано експліцитні й імпліцитні засоби вираження інтимізації в англійськомовних поетичних текстах. Серед найпоширеніших експліцитних засобів науковці виділяють особливості графічного оформлення тексту: капіталізація, експресивна пунктуація, прийоми фігурної поезії. Нетипове графічне оформлення тексту привертає увагу читача на початковому етапі сприйняття. Також до експліцитних засобів належать особові займенники і похідні від них присвійні, що покликані зблизити автора і читача, зокрема, цьому сприяє використання особового займенника *you* і похідного від нього присвійного займенника *your*, а також виразів з ними. Наприклад, *I will only take it and go aside quietly, / You will not even hear me opening it, no paper crackle*. Скороченню наративної дистанції між адресатом і адресантом сприяють прямі звернення до читача і використання розмовної, стилістично зниженої лексики.

До імпліцитних засобів інтимізації належать еліптичні речення і риторичні питання: *love thee- then How well IS that? / As well as Jesus?*

Дані конструкції сприяють діалогізації художнього мовлення, що в свою чергу створює враження живого дружнього спілкування між автором і читачем. Це полегшує сприйняття тексту і засвоєнню головних авторських інтенцій.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Арнольд И. В. Стилистика. Современный английский язык: учебное пособие. М.: Флинта, 2002. 384 с.
2. Афоніна І. Ю. Засоби інтимізації науково-популярного тексту. *Теоретична і дидактична філологія*. 2017. № 25. С. 11-19.
3. Бабич В. І. Ліричне «Я» крізь призму образів природи в ідиодискурсах Р. Фроста і К. Стенберга. *Науковий вісник міжнародного гуманітарного університету. Серія «Філологія»*. 2015. № 16. С. 88-92.
4. Бехта Т. О. Роль ментальних моделей у когнітивному опрацюванні тексту. *Нова Філологія*. 2011. №45. С. 15-18.
5. Булаховський Л. А. Мовні засоби інтимізації в поезії Тараса Шевченка. К.: Наукова думка, 1977. Т. 2. 654 с.
6. Виноградов В. В. Стилль Пушкина. М.: Государственное издательство художественной литературы, 1941. 620 с.
7. Винокур Т. Г. Закономерности стилистического использования языковых единиц. М.: Наука, 1980. 237 с.
8. Воробйова О. П. Текстовые категории и фактор адресата. К.: Высшая школа, 1993. 200 с.
9. Гальперин И. Р. Текст как объект лингвистического исследования. М.: КомКнига, 2007. 144 с.
10. Гонсалес-Муніс С. Ю. Мотив двійництва у поезії Енн Секстон, Сільвії Плат, Едріенн Річ. *Вісник Львівського університету. Серія «Іноземні мови»*. 2012. №20. С. 94-100.
11. Гегель Г. В. Ф. Философия религии. М.: Мысль, 1976. Т. 2. 573 с.
12. Головащенко Ю. С. Сприйняття та інтерпретація художнього тексту: когнітивний механізм. *Наукові записки національного університету «Острозька академія»*. 2014. № 48. С. 54-56.
13. Давидюк Ю. Б. Універсальні категорії художнього тексту. *Вісник Житомирського державного університету*. 2012. № 65. С. 229-232.

14. Данилюк С. С. Використання графічних засобів у текстах електронної пошти. *Науковий записник. Серія «Філологія»*. 2009. № 48. С. 216-219.
15. Эслон П. Проблема разграничения модальных значений. *Труды по русской и славянской филологии. Лингвистика*. 1997. № 1. С. 233-248.
16. Загнітко А. П. Словник сучасної лінгвістики: поняття і терміни у 4 т. Донецьк: Дон Н. У., 2012. 386 с.
17. Зайцева Ю. Г. Інтимізація як мовознавча проблема. *Лінгвістичні дослідження*. 2015. № 39. С. 140-145.
18. Корольова А. В. Лінгвопоетичний та наративний коди інтимізації в художньому тексті (на матеріалі української та російської прози другої половини ХІХ – першої половини ХХ століть): автореф. дис. ... канд. філол. наук: 10.02.01 / Київський національний університет імені Тараса Шевченка. К., 2003. 35 с.
19. Корольова А. В. Лінгвопоетичний та наративний коди інтимізації в художньому тексті (на матеріалі української та російської прози другої половини ХІХ – першої половини ХХ століть): дис. ... докт. філол. наук. К., 2003. 448 с.
20. Корольова А. В. Типологія наративних кодів інтимізації в художньому тексті: монографія. К.: Вид-во центр КНЛУ, 2002. 267 с.
21. Космеда Т. А. Проблеми лінгвістики тексту: інтерпретація категорії інтимізації. *Лінгвістичні студії*. 2017. № 33. С. 103-108.
22. Левчук А. В. Засоби графічного оформлення тексту та їх вплив на інтимізацію. *Актуальні питання іноземної філології*. 2015. № 2. С. 122-127.
23. Лотман Ю. М. Внутри мыслящих миров: человек – текст – самосфера – история. М.: Языки русской культуры, 1999. 464 с.
24. Мороховский А. Н. Стилистика английского языка. К.: Высшая школа, 2007. 144 с.
25. Насырова Д. Р. Принципы кубизма в поэзии Э.Э. Каммингса. *Ученые записки Орловского государственного университета*. 2015. № 6(69). С. 191-195.

26. Николаева Н. В. Языковая картина мира в текстах исповедальной лирики американской поэзии XX века. *Известия РГПУ им. А. И. Герцена*. 2019. № 192. С. 237-243.
27. Орлова О. О. Сприйняття як літературознавча проблема. *Рідний край*. 2011. № 1(24). С. 115-125.
28. Палійчук А. Л. Графічні засоби інтимізації в англomовному художньому дискурсі. *Науковий вісник Волинського національного університету імені Лесі Українки*. 2011. № 45. С. 102-105.
29. Палійчук А. Л. Наративний код інтимізації (на матеріалі англomовного художнього дискурсу): дис. ... докт. філол. наук. Луцьк, 2011. 253 с.
30. Палійчук А. Л. Суб'єктивна авторська модальність як складова інтимізації. *Науковий вісник Волинського національного університету імені Лесі Українки*. 2011. № 5. С. 432-437.
31. Попова Е. А. Авторская модальность как средство выражения автопоцентричности текста: автореф. дис. ... канд. филол. наук: 10.02.01 / Липецк, 1996. 36 с.
32. Сергунина Т. А. Роль модальности в определении семантики высказывания и текста. *Русское языкознание*. 1990. № 20. С. 105-114.
33. Сирко І. М. Графічні засоби інтимізації щоденникового тексту. *Молодий вчений*. 2018. № 3.1(5.1). С. 161-164.
34. Сирко І. М. Категорія інтимізації: традиційні і новітні аспекти інтерпретації. *Молодий вчений*. 2017. № 4.3(44.3). С. 233-236.
35. Сирко І. М. Особові займенники як засоби інтимізації щоденникового тексту (на матеріалі української та англійської лінгвокультур). *Наукові записки НУ «Острозька академія». Серія: Філологічна*. 2015. № 58. С. 277-280.
36. Талызина Е. В. Тема патриотизма в поэзии Эдварда Томаса. *Филологические науки. Вопросы теории и практики*. 2017. № 6(72). С. 47-51.

37. Торгунакова Е. А. Языковая картина мира в произведениях Эмили Дикинсон. *Философия и филология – Языковедение и иностранные языки в современном мире*. 2015. №28. С. 21-30.
38. Тураева З. Я. Лингвистика текста и категория модальности. *Вопросы языкознания*. 1994. № 3. С. 105-114.
39. Фрост Р. Стихи. М.: Радуга, 1986. 431 с.
40. Фурист Н. П. Міждисциплінарний характер інтимізації як феномена комунікативної лінгвістики. *Проблеми семантики слова, речення та тексту*. 2010. № 24. С. 255-262.
41. Шацький І. В. Проблеми розуміння категорії «ліричний герой» в літературознавстві. *Діалог культур: літературознавчий аспект*. 2004. № 16. С. 201-204.
42. Якобсон Р. О. Лингвистика и поэтика. Структуризм «за» и «против». М.: Прогрес, 1975. 230 с.
43. Cummings E. Complete Poems. New York: Liveright, 1992/ 1135 p.
44. Dickinson E. The complete poems. Boston: Little Brown and company Boston Toronto, 1984. 770 p.
45. Dickinson E. Complete poems. Part Three: Love. URL: <https://www.bartleby.com/113/index3.html>.
46. Dickinson E. A sepal, petal, and a thorn. URL: <https://owlcation.com/humanities/Emily-Dickinsons-A-sepal-petal-and-a-thorn>.
47. Ingarden R. The literary work of art. An investigation on the Borderlines of ontology, logic and theory of literature. Evanston: Northwestern University Press, 1973. 416 p.
48. Mansfield K. The Garden Party. Penguin: Classics, 1998. 192 p.
49. Plath S. Poems. New Yourk: The World's Poetry Archive, 2004. 163 p.
50. Sandburg C. Poems. New Yourk: The World's Poetry Archive, 2012. 518 p.
51. Thomas E. Haymaking. URL: <https://www.poetryfoundation.org/poems/53746/haymaking>.

52. Thomas E. The Manor Farm. URL:
<https://www.poemtree.com/poems/ManorFarm.htm>.

53. Thomas E. This is no case of Petty Right or Wrong. URL:
<https://www.poetryfoundation.org/poems/57205/this-is-no-case-of-petty-right-or-wrong>.

54. Whitman W. Poems. Kessinger Publishing, LCC, 2010. 266 p.